

JAARVERSLAG

**MUSEUM
HEERENVEEN**

2023

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
1. Bedrijfsvoering	3
2. Publiek	4
3. Tentoonstellingen	5
4. Activiteiten	11
5. Collectie	14
6. Onderwijs	17
7. Organisatie	20
8. Vrienden, Sponsors	21
9. Partners	21
10. Culturele codes	22
11. Financieel	23
12. Bestuursverslag	24

INLEIDING

Het museum organiseerde maar liefst zes reguliere tentoonstellingen en zeven verkooptentoonstellingen in onze museumgalerie MUGA. Gedurende het jaar hebben we aan de drie hoofdpresentaties een kleinere presentatie gehaakt. Waar de grote tentoonstellingen gericht waren op het aantrekken van een breed en divers publiek, waren de kleinere tentoonstellingen juist lokaal gericht of gericht op een specifieke doelgroep.

We trapt het jaar af met 'Kunst in kopie', met grafische werken van topkunstenaars als Jan Mankes, Jeanne Bieruma Oosting, Boele Bregman en Tjerk Bottema. Daarbij maakten we 'De Drukwerkplaats' waar onderzoekend leren centraal stond. Met 'Zie de Mens' maakten bezoekers aan de hand van de werken van Reiny Bourgonje kennis met de diversiteit van kinderen en jongeren in de Nederlandse samenleving. Zeer succesvol was de partnerpresentatie 'WijHeerenveen' waarvoor we inwoners uitdaagden een portretfoto in te sturen. Het resultaat was een mooi beeld van de diversiteit van Heerenveen. We sloten af met 'Nevels. Mysterie van het landschap', waar we niet alleen de moderne en hedendaagse schilderkunst vierden maar vooral ook ingezet hebben op vitaliteit. De tentoonstelling 'De Wapens Neder', over de strijd tegen oorlog, bleek pijnlijk actueel. De opening was slechts een week na de aanval van Hamas op Israël, en de daaruit voortkomende oorlog.

In 2023 organiseerden we zowel binnen als buiten het museum diverse activiteiten waarmee we de cultuurhistorie van Heerenveen in een breder perspectief plaatsen. Daarbij waren educatieve activiteiten, lezingen en themabijeenkomsten.

Zonder de Gemeente Heerenveen zou Museum Heerenveen niet kunnen voortbestaan; we zijn de gemeente dankbaar voor hun betrokkenheid. Diezelfde dankbaarheid geldt voor de Vrienden van het museum. Daarnaast hielpen diverse fondsen en sponsors het museum bij de realisatie van de mooie activiteiten, waar wij zeer dankbaar voor zijn.

De meeste dank zijn we verschuldigd aan onze vrijwilligers. We werken met vrijwilligers om onze ambities te bereiken en om betrokkenheid met de gemeenschap te houden. Onze vrijwilligers vormen met hun kennis, inzet en betrokkenheid het hart van onze organisatie.

Bestuur en directie, Museum Heerenveen

BEDRIJFSVOERING

Veiligheid

De jaarlijkse herhalingscursus bedrijfshulpverlening (BHV) en ontruimingsoefening hebben weer plaatsgevonden. Het calamiteitenplan en ontruimingsplan, die voorzien in de bedrijfshulpverlening, zijn bijgewerkt waar dat nodig was.

RI&E

Om ervoor te zorgen dat werknemers gezond en veilig kunnen werken is in 2023 het risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) geëvalueerd en geüpdatet. Met het opgestelde overzicht kan het museum gestructureerd de risico's aanpakken om zo de kans op arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en ongevallen tot een minimum te beperken.

Gebouwen en terreinen

De panden waarin het museum gehuisvest is, zijn eigendom van de gemeente Heerenveen. De exploitatie van het gebouw, de verhuur, is in 2023 door de gemeente overgenomen van beheerstichting De Heerenveense School (DHS). Het museum heeft geen huurovereenkomst in 2023.

Het pand is sterk verouderd en daardoor duur, daar heeft het museum last van. De situatie is financieel niet houdbaar en milieutechnisch niet wenselijk. Noodzakelijke renovatie/herontwikkeling van het pand wordt al jaren uitgesteld. Gemeente heeft plannen om in 2024 te starten met noodzakelijk onderhoud.

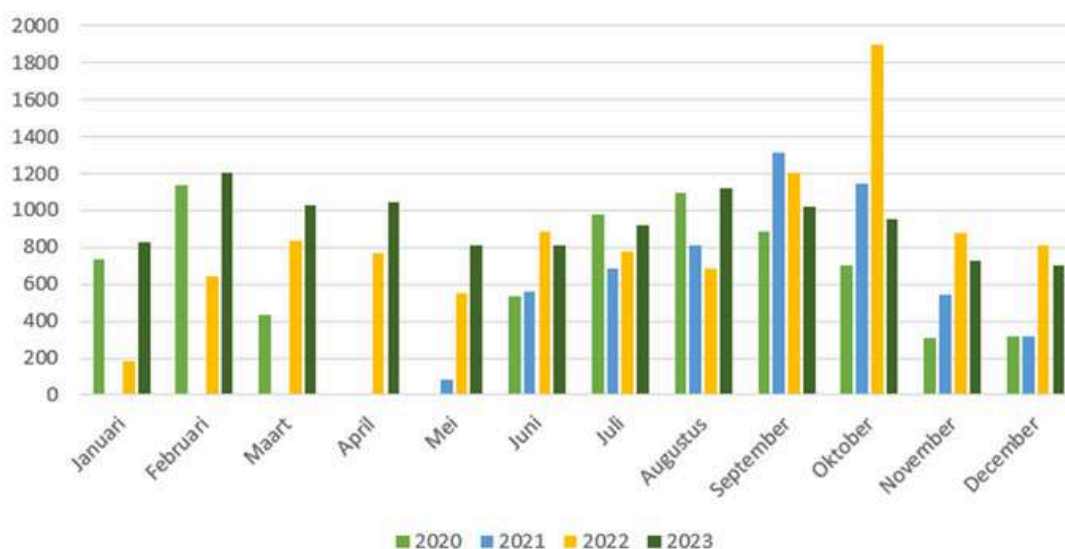

PUBLIEK

De beperkende coronamaatregelen en verplichte sluitingen van het museum zorgden voor een dieptepunt in de bezoekersaantallen. In 2022 zien we een groei. Bezoekers weten ons weer te vinden. Na de zomervakantie is er een toename in de verkoop van Museumkaarten en daarmee ook in het aantal bezoeken.

JAAR	2023	2022	2021
Aantal bezoekers	11.164	10.127	5.875

Bezoekersaantallen per maand grafisch

Bezoekersprofiel

Tickets	2023	Bedrag	2022	Bedrag
Losse verkoop	1155	€ 8.133,7	743	€ 4991,75
Museumkaarten	4452	€ -	3116	€ -
Groep en activiteiten	566	€ 2.194,00	614	€ 2340,00
Kinderen en jongeren	361	€ 365,75	219	€ 289,25
Onderwijs	462	€ 862,50	516	€ 905,00
Bibliotheek	12	€ -	4	€ -
MuGa	471	€ -	437	€ -
Relaties	621	€ -	364	€ -
VW bezoekers	3064	€ -	4114	€ -
Totaal	11.164	€ 11.542,62	10.127	€ 8.525,00

TENTOONSTELLINGEN

Verhalen op de Friese klok (1.565 bezoekers)

15 oktober 2022 t/m 8 januari 2023

Historische klokken zijn fascinerend. Niet alleen vanwege het uurwerk, maar zeker ook door het ontwerp ervan. Deze klokken vertellen met hun bijzondere wijzerplaten een stuk geschiedenis van meer dan 150 jaar Friesland. In vier thema's - geschiedenis, economie en arbeid, mythes en religie en een bijzonder mechaniek - wordt de geschiedenis tot leven gebracht.

Reinder Ourensma (41 bezoekers*)

4 december 2022 t/m 8 januari 2023

Reinder schildert op eigen minutieuze wijze het ongerepte oude, zwijgend aanwezige Keltisch Ierse landschap. In de MUGA laat hij ook impressies van het Friese landschap zien, met name van het Waddeneiland Ameland.

Kunst in kopie? (2.128 bezoekers)

21 januari 2023 t/m 14 mei 2023

Grafische werken van Jan Mankes, Jeanne Bieruma Oosting, Boele Bregman en Tjerk Bottema uit de eigen collectie worden getoond naast werken uit dezelfde oplage uit andere collecties. Kenmerkend voor de grafische kunst is de mogelijkheid om meerdere identieke afdrukken te maken van een werk. Bezoekers kunnen de verschillende drukken en versies met elkaar vergelijken. Op deze wijze daagt het museum hen uit om na te denken over de vraag: wat verstaan we onder originaliteit?

De Drukwerkplaats (15 – 27 mei: 113 bezoekers)

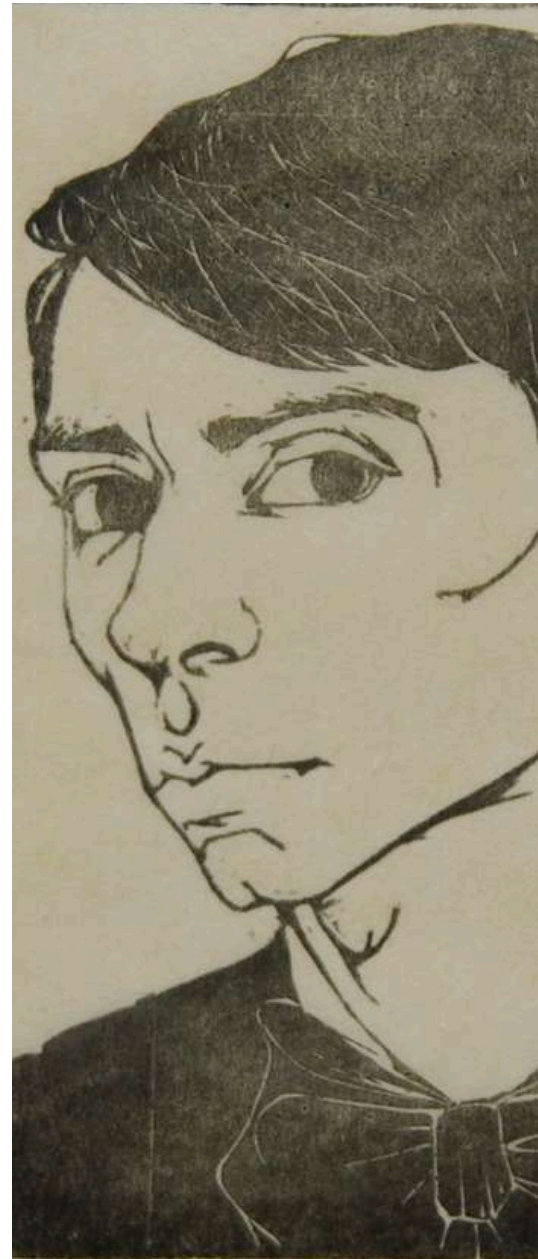
21 januari 2023 t/m 27 mei 2023

Workshopruimte waarin je de geschiedenis van de drukkunst ontdekt. Ga ook zelf aan de slag. Hoe wordt grafische kunst gemaakt? De allerkleinsten kunnen met stempels hun eigen 'druk kunstwerk' maken.

Kosmotroniks II, MUGA (164 bezoekers*)

22 januari t/m 5 maart 2023

De Kosmotroniks zijn terug in de MUGA. Harry Arling creëert met Kosmotroniks een onbevangen, fantasierijke en mooie beleving. De basis voor een nieuwe Kosmotronik is altijd een plastic item. Arling vormt het afval tot kunst.

* Dit zijn bezoekers die alleen voor de MUGA komen, geen Museumkaart hebben en geen gebruik maken van de overige functies van het museum, zoals een bezoek brengen aan de overige tentoonstellingen of de vaste collectie. Dit toont aan dat de MUGA sterk bijdraagt aan het op laagdrempelige manier toegankelijk maken van kunst voor een breed publiek.

TENTOONSTELLINGEN

BOLD II, MUGA (66 bezoekers*)

12 maart t/m 23 april 2023

BOLD II is een vervolg op een eerdere expositie samengesteld door curator Age hartsuiker en heeft als gemeenschappelijke basis het zichtbare materiaal en 'VET' werk. Daarbij de wijze waarop deze kunstenaars omgaan met hun 'eigen' materialen is het de spannende factor in deze expositie. Met werk van: Wil Jansen, Sander Reijgers en Patrick Bergsma.

Coen Vunderink, MUGA (38 bezoekers*)

7 mei 2023– 11 juni 2023

De unieke gelaagde werken van Vunderink, met tempera spuitsporen en vitrage elementen, knallen van de wand.

Zie de Mens (1.257 bezoekers)

27 mei – 10 september

Portretten van Reiny Bourgonje. Bourgonje, geboren en getogen Heerenveense, is autonoom kunstenaar met portretfotografie als specialisme. Ze wordt geïnspireerd door de kunstgeschiedenis, maar bovenal door maatschappelijke thema's als identiteit en afkomst. Door een zorgvuldige encenering communiceert ze met de beschouwer. Haar portretten spreken tot de verbeelding, zijn herkenbaar en roepen emotie op.

Wij Heerenveen (1.389 bezoekers)

10 juni - 1 oktober

De tentoonstelling wil de nadruk leggen op de diversiteit van Heerenveen en het belang van nieuwe inwoners in onze multiculturele samenleving. We vroegen inwoners van de gemeente Heerenveen een portret in te sturen zodat we daarmee een mooi beeld kunnen geven van de mensen die Heerenveen nu Heerenveen maken.

Gea Koevoets, MUGA (13 bezoekers*)

25 juni – 6 augustus

Gea Koevoets is een gepassioneerd en gedreven schilder, autodidact en na vele jaren schilderen en experimenteren heeft Koevoets een geheel eigen en indrukwekkend oeuvre opgebouwd. Het zijn Friese landschappen. Landschappen met uitgestrekte horizons, indrukwekkende wolkenpartijen en hoge luchten.

Annemarie Busschers, MUGA (58 bezoekers*)

20 augustus t/m 24 september

De rode draad in het werk van Buschers is de huid. Ze maakt portretten van mensen met uiteenlopende leeftijden. In haar werk beoogt zij allerm minst het maken van een mooi 'plaatje', maar kruipt ze bijna letterlijk in- en -onder de huid van haar model.

* Dit zijn bezoekers die alleen voor de MUGA komen, geen Museumkaart hebben en geen gebruik maken van de overige functies van het museum, zoals een bezoek brengen aan de overige tentoonstellingen of de vaste collectie. Dit toont aan dat de MUGA sterk bijdraagt aan het op laagdrempelige manier toegankelijk maken van kunst voor een breed publiek.

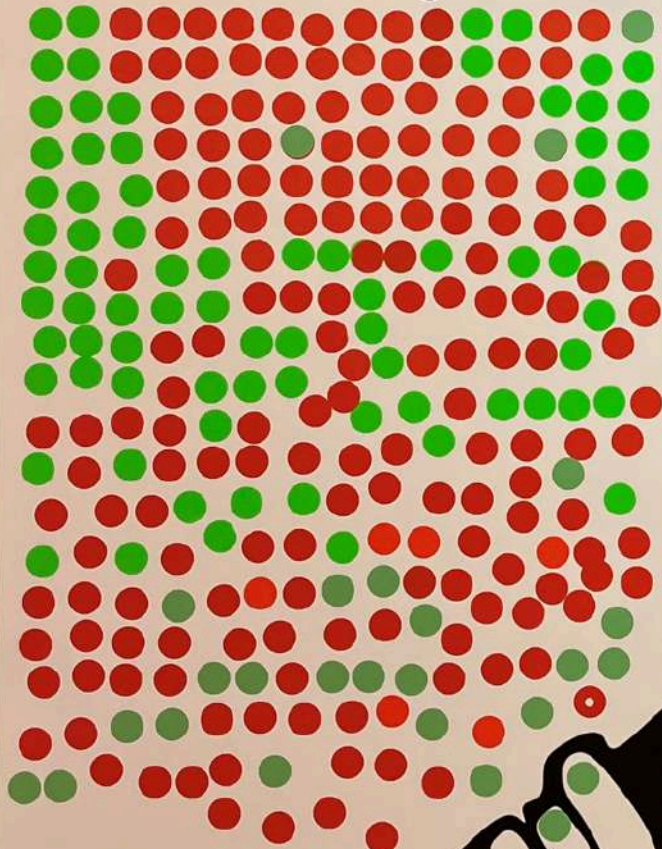

WAT VIND JIJ?

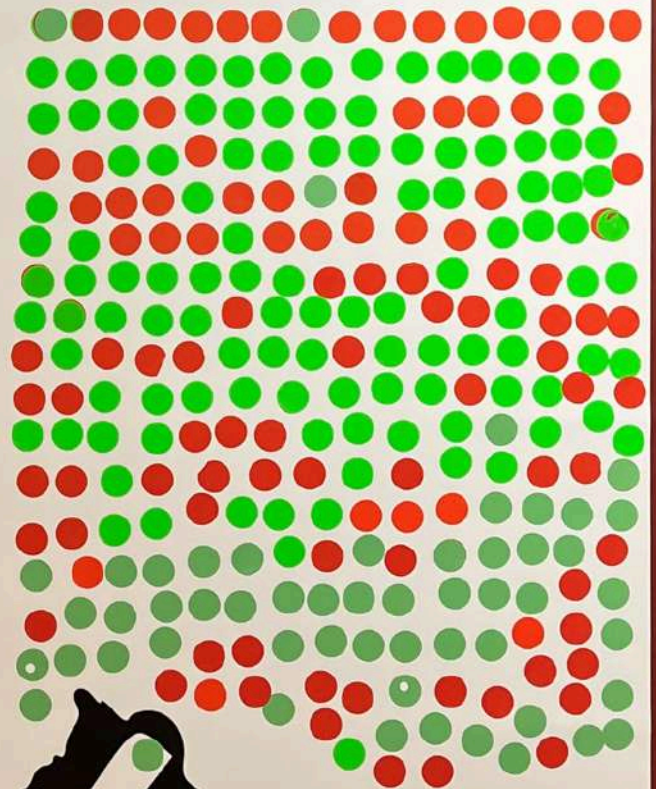
Antimilitarisme is nog altijd een actueel thema. Officieel is de dienstplicht in Nederland namelijk nooit afgeschaft. Sinds 1997 is alleen de opkomstplicht voor de militaire dienstplicht officieel opgeschort. Dit betekent dat dienstplichtigen op hun 19e een dienstplichtbrief krijgen waarin staat dat hij/zij is ingeschreven, maar niet hoeft op te komen. Zolang het veilig is in Nederland hoeven burgers geen militaire dienst te vervullen.

Politici pleiten regelmatig voor de herinvoering van de actieve dienstplicht, in welke vorm dan ook, zeker nu volgens sommigen de veiligheid van Europa wordt bedreigd door de Russische inval in Oekraïne. Ook klinkt de roep om meer geld voor defensie. Hoe kijk jij hier tegenaan? Laat het ons weten. Plak hier onder een groene sticker als je het eens bent met de stelling of een rode sticker als je het er oneens mee bent.

De actieve militaire dienstplicht moet worden heringevoerd

Er moet meer geld naar defensie

TENTOONSTELLINGEN

Nevels. Mysterie van het landschap (1.800 bezoekers)

23 september 2023 - 14 januari 2024

Een mysterieuze nevel daalt regelmatig neer over het landschap rond Heerenveen. De nevel geeft de weilanden, wateren en bossen een magische uitstraling, die diverse kunstenaars in het verleden inspireerde. En ook nu nog heeft de nevel invloed op het werk van kunstenaars uit de omgeving. In de tentoonstelling Nevels staat de beleving centraal. Door middel van geluidseffecten en vormgeving wordt een mysterieuze sfeer gecreëerd, waarin de haast poëtische werken goed tot hun recht komen en de zintuigen van de bezoekers worden geprikkeld. Met werk van Willem van Althuis, Wiebe Knobbe, Sjoerd de Vries, Christiaan Kuitwaard, Janne Heida en Marije Bouman.

Liefhebben en lijden is leven (75* bezoekers)

8 oktober 2023 t/m 19 november 2023, MUGA

In deze tentoonstelling gingen de kunstenaars op zoek naar wat voor hen de definitie van 'leven' is. Met beelden van Helmie Brugman die tijdens het werkproces vervormt worden, en werk van Marty Poorter, die vooral gaat over het lijden van mens en dier. Ontdek het menselijk lijden en de schoonheid die daaruit voortkomt op de tentoonstelling.

De wapens neder (650 bezoekers)

14 oktober 2023 - 11 februari 2024

Ga mee in het spoor van Domela. De anarchistische beweging in Nederland kende verschillende richtingen en organisaties. De belangrijkste organisatie was de Internationale Anti Militaristische Vereniging (IAMV) uit 1904. Ferdinand Domela Nieuwenhuis was een van de oprichters ervan. In de jaren '70 en '80 grijpt de radicale actiegroep Onkruid terug op het gedachtegoed van Domela Nieuwenhuis en het IAMV. Onkruid organiseert o.a. antimilitaristische acties die zich richtten tegen militair vertoon in de samenleving. Wat drijft hen, en hoe ver zijn zij bereid te gaan voor hun idealen? Dit zijn thema's die aan bod komen in de tentoonstelling 'De wapens neder'.

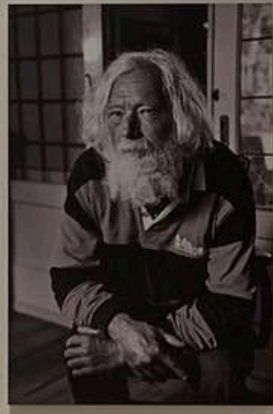
Systema Naturae (35* bezoekers)

3 december 2023 t/m 14 januari 2024, MUGA

Jacobien de Rooij maakt landschappen. Haar werken lijken realistisch en naar objectieve waarneming getekend maar het tegendeel is waar. Stap binnen in de landschappen van De Rooij.

* Dit zijn bezoekers die alleen voor de MUGA komen, geen Museumkaart hebben en geen gebruik maken van de overige functies van het museum, zoals een bezoek brengen aan de overige tentoonstellingen of de vaste collectie. Dit toont aan dat de MUGA sterk bijdraagt aan het op laagdrempelige manier toegankelijk maken van kunst voor een breed publiek.

ACTIVITEITEN

Dompel je onder in de wereld van de Kosmotroniks. Kunstenaar en bouwer Harry Arling was op zaterdag 18 februari aanwezig in Galerie MUGA voor een meet and greet. Bezoekers konden de maker van de bijzondere Kosmotroniks in de museumgalerie van Museum Heerenveen het hemd van het lijf vragen.

Open je wereld tijdens de Nationale Museumweek. Van 1 t/m 7 april mochten Museumkaarthouders hun kaart uitlenen aan iemand zonder kaart. Normaal is een Museumkaart strikt persoonlijk, maar voor deze ene week mocht je met een kaart van een ander gratis het museum in.

Op reis met een historische bus, dat kon deze zomer op 16 augustus in samenwerking met het Nationaal Openbaar vervoer museum. Met een historische bus van Ouwsterhaule naar Museum Heerenveen en weer terug.

Op 16 september 2023 was het Heerenveens Uitfestival in het centrum van Heerenveen. Bezoekers konden genieten van muziek, dans, verhalen, beeldende kunst en theater. Ook Museum Heerenveen was aanwezig met een unieke belevenis: de Museumcube. Tussen alle optredens, muziek en beweging, bood het museum bezoekers een unieke ervaring van 10 minuten zen. Bezoeker konden in de nevel genieten van kunst van Heerenveense kunstenaars en het kalmerende water van de Lindegracht. Uit de koptelefoon klonk rustgevende muziek. In 10 minuten haalde Museum Heerenveen de bezoekers uit de drukte en bracht kalmte en rust.

Op 30 september werd van 20.30 tot 1.00 uur de Heerenveense School omgetoverd tot een bruisende festival locatie voor de Museumnacht Friesland. Met een wervelend programma met optredens, muziek, artiesten en activiteiten. Bezoekers genoten van de muziek van PYN en AEMS of lieten zich inspireren door spoken word artiest Mees van Rijswijk en de floezie van Arnold. Ze dansten door het museum met de silent disco, maakten te gekke foto's in de crazy photobooth of namen een duik in de ballenbak. Ze maakten muurkunst in de MUGA, deden mee aan een Zumba-workshop of kwamen juist tot rust tijdens een yoga-workshop (met dank aan partner Sportcity).

ACTIVITEITEN

In het kader van de Maand van de Geschiedenis gaf Bearn Bilker een lezing over koningin Emma. Emma (1858-1934) was in bijna elk opzicht de redder van de monarchie in Nederland. Ze wist in de jaren van haar regentschap (1890-1898) het imago van de Oranjes weer op te poetsen. Deze lezing werd georganiseerd in samenwerking met de Stichting Historie Heerenveen.

Op 17 november organiseerden de Bibliotheek Heerenveen en Museum Heerenveen de Verhalenavond. Een unieke kans om je te laten verrassen door een scala aan verhalen, verteld door zowel bekende, als minder bekende verhalenvertellers zoals Hakan Bektas, Susan Zengerink Johanna Wijnsma, Peter Wouda, Melek Öztürk, Arjan Hut, Abdalnasser Boudaka en Piter van der Woude. Toehoorders liepen een route door het centrum van Heerenveen en ontdekten op verschillende plaatsen inspirerende en ontroerende verhalen.

Het Ferdinand Domela Nieuwenhuis Fonds organiseerde in samenwerking met Museum Heerenveen op zondag 19 november de jaarlijkse Ferdinand Domela Nieuwenhuis-dag. De Domela-lezing werd dit jaar gehouden door journalist en documentairmaker Willem de Haan van Stichting Onkruid vergaat niet. Het thema van zijn lezing was: 'Hoe ver ga je?' Actiegroepen en sociale bewegingen worstelen altijd met de vraag of geweld bij acties toelaatbaar is of niet. Na de lezing werd een deel van de documentaire 'Radicale actie, Onkruid & XR' van Huib Schoonhoven en Karen Kuiper vertoond. Deze film laat zien hoe de radicale actiegroep Onkruid en totaalweigeraars in de jaren 70 en 80 de strijd aangingen met het leger.

Kerstliefhebbers konden hun hart weer ophalen in Museum Heerenveen tijdens Kerst in het museum. Het statige herenhuis en de aangrenzende oude school werden voor de gelegenheid omgetoverd tot een sfeervol museum. In diverse zalen stonden rijkversierde kerstbomen en kerstversiering. De tafels in de sfeerkamers waren gedekt met het mooiste servies en winterse lekkernijen, sfeerverlichting, groenguirlandes en kransen langs de schouwen, stoven met theeketeltjes brachten de bezoekers terug naar de kersttijd van weleer.

COLLECTIE

Collectievorming

Museum Heerenveen zorgt goed voor de collectie. Verantwoord ontsluiten, presenteren en beheren hebben voortdurende aandacht. De collectie en zorgvuldig beheer daarvan blijft de kern voor het museum. Het museum zal zich daarom altijd inspannen voor het verbeteren van de collectie door acquisitie, ontzamen en restauratie. Alle aanbiedingen worden getoetst aan de acquisitievoorwaarden die beschreven staan in het collectiebeleid. Het museum heeft bijna 17.000 objecten en ruim 32.000 foto's, dia's en glasnegatieven. Daarnaast beschikt het museum over een uitvoerig documentatiecentrum met archiefstukken en boeken.

Digitalisering

Het museum heeft het jaar vol ingezet op digitalisering en verbetering van de reeds gedigitaliseerde gegevens. In 2023 maakte het museum de overstap naar een nieuwe collectieregistratiesysteem, Atlantis. Dit doet het museum in samenwerking met andere Friese musea. Zo worden gegevens uitwisselbaar en beter ontsloten voor collega's maar ook voor online bezoekers. Daarnaast profiteren we van elkaars kennis en kunde en is er op termijn een financiële besparing te behalen. Het overzetten van de collectiedatabase is een flinke tijdsinvestering. Ontsluiting van de stukken in dit nieuwe systeem heeft nu prioriteit.

Collectiedienstverlening

Onze collectiebeheerder ontvangt jaarlijks vele vragen en verzoeken met betrekking tot de collectie van het museum. Het gaat om aanvragen voor beeldmateriaal, vragen over de collectie en bruikleenvoorzoeken.

AANWINSTEN

Museum Heerenveen heeft in 2023 diverse objecten kunnen toevoegen aan de collectie. Waaronder een koperen huls uit 1943. Afgeschoten door de Duitse bezetters vanuit de Mildamster polder bij Nijeholtwolde richting Heerenveen. Het museum heeft weinig objecten die het oorlogsverhaal van Heerenveen vertellen en is daarom verguld met deze toevoeging.

Kunstenaar Rabbo Ploeger schonk het museum vijf tekeningen en een olieverfschilderij. De tekeningen zijn gemaakt in 1967 in het toenmalige atelier van Kuiper boven café/koffiebar Bela-Kozi tijdens de zogenaamde "anti-Vietnamperiode". Opdrachtgever was Jan van der Wal, eigenaar van de bar. Het was voor Heerenveeners lange tijd een raadsel wat de naam van de koffiebar betekende. Later werd duidelijk dat het staat voor "BETER LANgharig dan KORTZichtig". Op de vloer van de kroeg lagen bijna 125 tegels uit de voormalige Oudheidskamer aan de Fok. De geschonken tekeningen met de veelzeggende titel 'Warfaces' hebben er lange tijd aan de wanden gehangen. Met deze schenking heeft Museum Heerenveen weer een stukje Heerenveense geschiedenis uit de jaren '60 in de collectie.

Naast de tekeningen schonk Ploeger ook het schilderij Boereplaets uit 2018. Voor Museum Heerenveen is dit werk niet onbekend. Eerder was het te zien als bruikleen op de tentoonstelling Frysk, dat het museum in samenwerking met Museum Belvédère organiseerde. Ploeger schildert landschappen in de trant van het figuratief expressionisme. Hij wordt mede geïnspireerd door Turner, Nash, de Vlaamse, Friese en Groningse expressionisten en andere schilders uit het Interbellum. In zijn landschappen wordt de immense kracht van de lucht- en wolkenwerking in soms enkele penseelstreken tot uitdrukking gebracht. Dat blijkt ook uit het nu geschonken schilderij Boereplaets.

Met dank aan de Vereniging van Vrienden kon het museum een paar werken van Heereneense topfotograaf Reiny Bourgonje verwerven. De werken krijgen een plek in de vaste opstelling van het museum. Het museum is de Vrienden erg dankbaar voor de aanschaf van deze werken.

ONDERWIJS

Museum Heerenveen heeft zich ingezet om kinderen een inspirerende, uitdagende, leuke en leerzame ervaring te bieden die aansluit bij het huidige onderwijs en de behoeften van de kinderen van nu. In 2023 heeft het museum maar liefst 823 (2022: 735) kinderen en jongeren weten te bereiken, zowel tijdens schoolbezoeken als individuele bezoeken. Dit is een prestatie waar we trots op zijn! We hebben een omgeving gecreëerd waarin kinderen kunnen groeien, leren en genieten van kunst en cultureel erfgoed. Helaas kon het museum het contract van de medewerker educatie om financieel redenen niet verlengen. Het museum zoekt naar alternatieve oplossingen om de koers voor professioneel erfgoedonderwijs in Heerenveen door te zetten.

Museumaanbod voor het onderwijs

De museumlessen Bij pake en beppe op zolder en Speelgoed en spelletjes waren dit jaar weer erg in trek. Ook de museumles Is dat nou kunst?, waar we ingaan op de wisseltentoonstellingen en de kunst in vaste opstelling werd meer afgenomen dan vorig jaar.

Om ervoor te zorgen dat het vernieuwde educatieve aanbod terecht komt bij het bij het onderwijs, hebben we ook in 2023 een onderwijsbrochure ontwikkeld. Hiervoor heeft de educatiemedewerker behoeftegesprekken gevoerd met het onderwijs. Middels een digitale educatieve nieuwsbrief, houden we scholen op de hoogte van de ontwikkelingen in ons aanbod en delen we tips en tricks voor het geven van erfgoed- en geschiedenislessen. Op deze manier blijven we actief contact leggen met het onderwijs.

Speerpunt van het museum is dat op het gebied van onderwijs het museum niet alleen voor, maar vooral mét het onderwijs werkt. Drie groepen studenten van de opleiding Communicatie en Multimedia Design van NHL Stenden hebben gewerkt aan een educatieve ervaring rondom het gedachtegoed van Ferdinand Domela Nieuwenhuis, specifiek gericht op leerlingen van groep 7 en 8 van het po en klas 1 en 2 van het vo. Deze producten zijn tijdens het ontwerpproces getest en voorzien van feedback door de 28 leerlingen van de kindernovatie raad van scholen gemeenschap Ambion. Onze bestaande samenwerking met het onderwijs en culturele partners, het leerecosysteem, krijgt in 2023/2024 een vervolg.

In samenwerking met het Bornego College maakten dertien 1e en 2e jaars leerlingen met de educatiemedewerker de voorstelling night @ the museum. In 8 weken tijd deden leerlingen onderzoek naar de verhalen uit Museum Heerenveen. Wat gebeurt er na sluitingstijd van het museum als alleen de twee nachtbewakers in het museum zijn samen met alle historische personages? Het was niet alleen een leerzaam project voor de leerlingen maar ook voor alle familieleden die naar de voorstelling kwamen kijken.

ONDERWIJS

Bezoekers met kinderen

Het museum heeft speciale aandacht voor kinderen die het museum bezoeken samen met hun begeleiders. Met name het samen leren en ontdekken is een speerpunt. Afgelopen jaar hebben we diverse activiteiten georganiseerd om deze doelgroep te betrekken.

In de voorjaarsvakantie maakten 64 kinderen tijdens Help Pake en Beppe de vakantie door met groente en fruit hun eigen stempels. De inkt maakten ze ook zelf, van materialen uit het keukenkastje, zoals meel, zeepsop en kurkuma. Een drukwerkplaats zonder chemicaliën.

Op Tweede Paasdag kwamen 16 kinderen de door de paashaas verstopte eieren zoeken.

Van 16 t/m 18 juni 2023 deed Museum Heerenveen mee aan de Nationale Archeologiedagen. De kinderen kunnen ons goed helpen. Gewapend in een archeologie vest, met witte handschoenen en een kwastje gingen de kids het oude diggelgoed onderzoeken.

Tijdens de Friese Museumnacht 2023 had Museum Heerenveen als enige museum wederom een speciaal programma voor kinderen.

Het thema van de Museumkidsweek 2023 (herfstvakantie) was 'Bij mij thuis!'. We gingen terug in de tijd. Tikkit, het museummonstertje, ging op bezoek bij personen uit de Heerenveense geschiedenis om te kijken hoe het bij hen thuis gaat. Kinderen gingen ontdekken welke voorwerpen bij wie in huis horen.

Om het museum nog toegankelijker te maken voor kinderen, ontwikkelt Museum Heerenveen een educatief programma bij elke wisseltentoonstelling. Dit programma bestaat altijd uit een actieve kijkopdracht en een maakopdracht. Daarnaast streven we ernaar om per tentoonstelling een apart gedeelte in te richten speciaal voor kinderen, waar ze kunnen experimenteren en actief bezig kunnen zijn.

ORGANISATIE

In 2023 had het museum op 31 december 2023 een professionele kern van 5 medewerkers. Samen werkten zij 2,3 fte voor Museum Heerenveen. Het museum had in 2023 bijna 50 vrijwilligers.

Bestuur

Het bestuur van de stichting Museum Heerenveen (onbezoldigd) bestond op 31 december 2023 uit:

Dhr. H. ten Hulscher, voorzitter

Dhr. B. Benthem, secretaris

Dhr. T. Jongstra, penningmeester

Dhr. S. Bergsma, lid

Dhr. D.J. Muntendam, lid

Personeel

Het personeel van stichting Museum Heerenveen (bezoldigd) bestond op 31 december 2023 uit:

Dhr. P. Appelhof, technische dienst (0,88 fte)

Mevr. G. Hornstra, coördinator vrijwilligers (0,55 fte)

Mevr. F. Knoop, conservator, (0,66 fte)

Mevr. L. Palil-Trip, directeur (0,88 fte)

In 2023 hebben we afscheid genomen van:

Mevr. C. Oord, financieel administratief medewerker (0,11 fte)

Mevr. M. Jacobs, medewerker educatie (0,72 fte)

Vrijwilligers

In 2023 waren bijna 50 medewerkers (vrijwillig) werkzaam voor het museum.

Vrijwilligers zijn de spil van het museum. Zonder de constante en enthousiaste inzet van deze museummedewerkers zou het museum niet al haar taken kunnen uitvoeren. Via de vrijwilligerscentrale komen er geregeld nieuwe vrijwilligers/medewerkers naar het museum. Zij reageren n.a.v. een gespecificeerde oproep via de site van de vrijwilligerscentrale.

C. Akeman, M. van Ameijde, P. Bakker, F. van der Berg, K. v.d. Berg, I. Blom, G. Boeters, A. van Dijk, A. Elzinga, H. Faber, A. Gootzen, F. de Groot, A. Hartsuiker, Y. Hartsuiker, F. Hijlkema-Schaap, E. Hoeksma-Schippers, L. Hoekstra, M. Horlings, R. Huizenga, J. de Jong, H. Kok, M. Koops, F.P. Kramer, T. van der Laan, C. Lantermans, G. Luinstra, A. Metz, C. Oord, H. Pander, A. Piek, G. Ploegsma, Ch. de Ruiten, P. Schoen, H. Scott-Huisman, I. Schouten, C.H. van de Vooren, J. de Vries, R. Vriesinga, E. de Weerd, A. Wielenga, S. Wille, J. Zwolle

Stagiairs

Dhr. Hidde Hallema, NHL Stenden Leeuwarden

Dhr. Gino Chen, NHL Stenden Leeuwarden

Mevr. Frederique Mol, NHL Stenden Leeuwarden

Mevr. Michella Haanstra, Deltion College Zwolle

VRIENDEN EN SPONSORS

Het museum heeft een zeer betrokken vriendenclub bestaande uit particuliere en zakelijke vrienden die het museum steunen met aankopen van collectie en bijdragen aan het verbeteren van de presentaties. De vriendenvereniging is een zelfstandige vereniging met een eigen bestuur, dat los staat van het museum. We zijn de vrienden zeer dankbaar voor alle hulp en investeringen die het museum in 2023 mocht ontvangen.

Sponsors, subsidieverstrekkers en fondsen

het museum heeft ook in 2023 weer diverse instellingen en organisaties bereid gevonden te investeren in het museum. Het museum is hen zeer dankbaar voor hun bedrage.

Gemeente Heerenveen, Provincie Friesland, Mondriaan Fonds, Iepen Mienskipfûns Zuid Oost Friesland, Regiofûns Zuid Oost Fryslân, Arcadia, Tresoar, St. Echtelieden Heida-Faber Fonds en P.W. Janssen's Friesche Stichting.

PARTNERS

Museum Heerenveen biedt mensen plezier, vrijetijdsbesteding, nieuwe inzichten en verrassende ervaringen en draagt bij aan zelfontplooiing, participatie en ontmoeting. Het museum geeft een impuls aan het toerisme en de economie van Heerenveen en is daarmee een belangrijke vestigingsfactor voor bewoners en bedrijven.

Om meerwaarde te kunnen creëren voor inwoners, toeristen en dagrecreanten is samenwerking en partnership "core business" voor Museum Heerenveen. We onderscheiden 4 vormen van samenwerking.

- 1) Samenwerking met collega regionale musea;
- 2) Samenwerking met onderwijsinstellingen;
- 3) Samenwerking met andere culturele partners in de regio;
- 4) Samenwerking met brancheorganisaties.

Met de 'Samenwerkende partners Heerenveen' (Posthuis Theater, Bibliotheken Mar en Fean en Ateliers Majeur) heeft het museum ook in 2023 weer mooie culturele producten weten naar te zetten. Meer hierover is te lezen in het jaarverslag 2023 van de samenwerkende partners.

CULTERELE CODES

Gouvernance code Museum Heerenveen

Museum Heerenveen past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 (hierna: GCC) integraal toe. De directie van Museum Heerenveen is verantwoordelijk voor het naleven van de GCC en de verankering in de organisatie.

Code Diversiteit en Inclusie

Museum Heerenveen onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie. Museum Heerenveen is van en voor iedereen. Het museum streeft ernaar de diversiteit op het gebied van programma, personeel, publiek en partners te vergroten.

Fair Practice Code

Museum Heerenveen onderschrijft de Fair Practice Code en staat voor een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering. We houden respectvol, solidair en in vertrouwen rekening met elkaars belangen ten dienste van een sterke sector die de potentie en kansen van makers ten volle benut en doet renderen.

FINANCIEEL

Museum Heerenveen sluit boekjaar 2023 (januari t/m december) ruim positief af. Door diverse aanpassingen in het huurbedrag in de concepthuurovereenkomsten tussen gemeente en museum heeft het museum mogelijk een te hoog bedrag aan subsidie voor de kale huur ontvangen. Op 31 december 2023 was de huurovereenkomst, die ingaat per 1 januari 2023, nog niet gereed. Daarmee waren ook de huur- en onderhoudskosten nog niet bekend. Het museum gaat in gesprek met de gemeente over de bedragen en de verdere afwikkeling. Het positieve resultaat wordt derhalve opgenomen als bestemmingsreserve 'gemeentelijke subsidie'.

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

	31-dec-2023	31-dec-2022
ACTIVA	€	€
Vaste activa		
Materiele vaste activa	11.248	13.240
Vlottende activa		
Vorraden	8.669	8.546
Vorderingen	136.589	30.573
Liquide middelen	392.556	207.955
Totaal activa	549.062	260.494
PASSIVA		
Bestemmingsreserves	290.052	208.685
Kort lopende schulden	259.010	51.809
Totaal passiva	549.062	260.494

WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	2023	2022
	€	€
Baten voor leveringen	43.565	29.989
Exploitatiesubsidies	450.355	445.719
Giften en sponsoring	40.875	25.236
Overige baten	26.562	39.030
Activiteitenlasten	56.483	53.620
Bruto exploitatieresultaat	504.874	486.354
Kosten		
Personeelskosten	245.697	162.914
Afschrijvingen	5.997	6.151
Huisvestingslasten	160.060	245.055
Verkoopkosten	3.227	5.475
Overige bedrijfskosten	48.526	60.505
Beheerslasten	463.507	480.100
Exploitatieresultaat	41.367	6.274
Rente baten en lasten	-0	-933
Resultaat	41.367	5.341

BESTUURSVERSLAG 2023

Algemene toelichting

Stichting Museum Heerenveen is statutair gevestigd in Heerenveen.

De stichting heeft ten doel het inrichten en exploiteren van een algemeen streekmuseum. Bij het inrichten en exploiteren van het algemeen streekmuseum richt de stichting zich zoveel mogelijk op de plaats Heerenveen en haar omstreken, voor zover deze op grond van de historische ontwikkelingen behoren tot haar culturele en economisch verzorgingsgebied. De stichting bevordert of doet bevorderen de historische, sociale en culturele kennis van Heerenveen en haar omstreken.

Het stichtingsbestuur bestaat uit tenminste drie onbezoldigde bestuursleden. Museum Heerenveen volgt het bestuursmodel. In het bestuursreglement zijn de toedeling van de toezichthoudende taken, de bestuurlijke taken, de aan de directie gedelegeerde taken en verantwoordelijkheden, en de bijpassende bevoegdheden vastgelegd.

De directeur/conservator is verantwoordelijk voor het dagelijkse bestuur van het museum. Arbeidsvoorwaarden van de betaalde krachten zijn conform de Cao Gemeenten - VNG.

Strategisch beleid

Het beleid van het Museum met betrekking tot het vrij besteedbaar vermogen is het investeren van het beschikbare vermogen in het moderniseren van het museum. Een voordelig resultaat zal worden toegevoegd aan de bestemmingsreserves, mits de omvang van het resultaat licht positief is. Nadelige resultaten zullen ten laste worden gebracht van de algemene reserves.

Toepassing Governance code Cultuur

Museum Heerenveen past de principes van de Governance Code Cultuur toe. Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af middels dit bestuursverslag en een door een gecontroleerde jaarrekening te publiceren. Tevens volgt het museum de Fair Practice Code en Code inclusie en diversiteit.

Wijze waarop de organisatie overleg heeft gevoerd met de interne en externe belanghebbenden

Bestuurders zorgen voor een cultuur van openheid en aanspreekbaarheid binnen de organisatie. Zo zijn bestuursleden regelmatig aanwezig en aanspreekbaar op de werkvloer. Het bestuur heeft een vertrouwenspersoon benoemt die door de hele organisatie kenbaar is gemaakt. Het bestuur bevordert goede wederzijdse betrekkingen met externe belanghebbenden. Het bestuur e/o de directie voert periodiek overleg met de lokale overheid, collega culturele instellingen, gelieerde organisaties en met het bedrijfsleven. Het periodiek overleg is gericht op het verwerven van vertrouwen, draagvlak en legitimiteit.

Risicobeheersing en interne controle

Het bestuur is verantwoordelijk voor de naleving van wet- en regelgeving, het zakelijk beleid en het beheersen van de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten van de organisatie en haar medewerkers. Het bestuur handelt als goed werkgever; het schept de randvoorwaarden voor een goede en veilige werkomgeving. Daartoe heeft zij ook dit jaar een RI&E inspectie uitgevoerd. De wijzigingen zijn verwerkt in het RI&E plan. Ook het vrijwilligersbeleid en huishoudelijk reglement zijn in 2023 herzien.

Bestuursfunctioneren

Het bestuur rapporteert conform het vooraf opgestelde vergaderschema binnen het bestuur over contacten met de externe belanghebbenden. Dit gaat om de aard, inhoud en resultaat van deze contacten. Bestuur heeft ook dit jaar haar functioneren geëvalueerd. Hieruit is gebleken dat bestuurders zonder last van ruggenspraak vrij kunnen besturen, en zich ook veilig voelen om die verantwoordelijkheid naar eer en geweten uit te voeren. Bestuurders zorgen dat zij goed toegerust zijn voor een adequate vervulling van hun functie en blijven daartoe steeds aan hun eigen ontwikkeling werken.

Om mogelijke belangen verstrengeling te signaleren, en ongewenste belangenverstrengeling te vermijden hebben bestuursleden de opgestelde lijst met (neven) functies geactualiseerd en open besproken tijdens de bestuursevaluatie. Hier is niet uit gebleken dat bestuurders nevenfuncties hebben die tot ongewenste belangen verstrengeling leiden. Nieuwe (neven) functies worden tijdens een bestuursoverleg aangekondigd en besproken.

Bestuurlijke voornemens

Museum Heerenveen ligt op een vernieuwende koers en geeft gestaag gestalte aan de geformuleerde zes ambities voor de toekomst.

1. Realiseren het museum 3.0: innovatief en flexibel. 2. Vergroten van het operationele budget door het rekruteren van extra financiële geldstromen. 3. Het beheren, behouden en tonen van het verhaal van Heerenveen blijft kernfunctie; 4. Educatie (jeugd en volwassenen) blijft een speerpunt; 5. Museum meer zichtbaar maken in het straatbeeld; 6. Museum versterkt de uitstraling en trots van/op Heerenveen.

Samenstelling bestuur:

De samenstelling van het bestuur was op 31 december 2023:

Dhr. H. ten Hulscher (voorzitter), dhr. B. Benthem (secretaris), dhr. T. Jongstra (penningmeester), dhr. S. Bergsma (lid), dhr. D.J. Muntendam (lid).

Contractduur van de bestuurders

Volgens de statuten worden de bestuurders benoemd voor een periode van 4 jaar, en voor maximaal 2 periodes.

Naam	Ingang	Afloop periode	Afloop periode 2
S. Bergsma	15-11-2023	15-11-2027	-
D.J. Muntendam	15-11-2023	15-11-2027	-
T. Jongstra	31-05-2023	31-05-2027	-
H. ten Hulscher	26-10-2022	26-10-2026	-
B. Benthem	01-09-2020	01-09-2024	1-9-2028

(neven) Functies van de bestuurders

Dhr. H. ten Hulscher, voorzitter
Voorzitter Ondernemersplatform De Wolden (2022)
Commissaris MKB Fonds Drenthe (2022)
Bestuurslid Theatergezelschap Mevrouw Ogterop (2022)
Bestuurslid Stichting Wiedewold (2023)
Mede-eigenaar Hooijershoeve VOF (2022)

Dhr. B. Benthem
Bestuurder Stichting Attenta (2021)
Directeur/Eigenaar Altrafare B.V. (2020)
Mede eigenaar VOF Incontro (2020)
Lid RvT OSG Sevenwolden (2019)

Dhr. T. Jongstra, penningmeester
Medewerker Nabestaudenteam van Aegon (2023)

Dhr. D.J. Muntendam, lid
Directeur van Meresikerhed (2023)
Lid van de Fryske Rie foar Heraldik (2023)

**MU
SE
UM** HEERENVEEN